

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки та публічного управління (№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Олександр ПОПОВ

«29» серпня 2025 р.

СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОЗНАЙОМЧА ПРАКТИКА

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність: С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини»

Спеціалізація: С1.01 «Економіка»

Освітня програма: «SMART-економіка»

Галузь знань: 05 «Соціальні науки та поведінкові науки»

Спеціальність: 051 «Економіка»

Освітня програма: «Економіка підприємства»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2025 року

Харків – 2025 р.

Розробники:

д. н. держ. упр., професор
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Вікторія ШВЕДУН
(ім'я та прізвище)

Ст. викл. кафедри 601

Зоя КАМЕНЄВА

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри економіки та публічного управління (№601):

Протокол № 1 від «29» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри 601

д-р. наук. з держ. управл., проф.
)

Вероніка КОВАЛЬЧУК

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Представник студентського

самоврядування від факультету № 6

Ярослава ЧЕРНА

1. Загальна інформація про викладача

Шведун Вікторія Олександрівна, д. н. з держ. упр., професор. Викладає в університеті наступні дисципліни:

- Публічне управління в економічній сфері;
- Політика європейської інтеграції;
- Міжнародний ринок товарів та послуг;
- Міжнародні економічні відносини;
- Інновації та цифрова трансформація;
- Міжнародна інвестиційна діяльність.

Напрями наукових досліджень: державне управління у сфері забезпечення національної безпеки, державне регулювання рекламної діяльності, державне регулювання туристичної сфери, міжнародне публічне управління та євроінтеграція.

Каменєва Зоя Вікторівна, старший викладач кафедри економіки та публічного управління. В 2025/2026 навчальному році викладає в університеті наступні дисципліни:

- Виробнича практика;
- Міжнародна бізнес-аналітика;
- Розвиток економічного та управлінського світогляду;
- Креативний маркетинг.

Контактна інформація:
z.kamenyeva@khai.edu

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна, заочна
Семестр	4
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	<u>денна</u> : 3 кредити ЄКТС / 90 годин (СРЗ – 90); <u>заочна</u> : 3 кредити ЄКТС / 90 годин (СРЗ – 90)
Види навчальної діяльності	Самостійна робота, практична робота
Види контролю	Поточний контроль, семестровий контроль – залік
Пререквізити	Навчальна практика
Постреквізити	Виробнича практика

3. Мета та завдання навчальної дисципліни, переліки компетентностей та очікуваних результатів навчання

Мета: формування уявлення про економічні основи функціонування суб'єкта господарювання, закріплення знань з освітніх компонент, набуття професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи у реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати знання і творчо їх застосовувати у практичній діяльності.

Завдання: закріпити отримані теоретичні знання з економіки підприємства, менеджменту, фінансів та маркетингу, вивчити питання організаційно-правових та економічних умов функціонування підприємств, методику збирання і обробки статистичних даних, а також аналіз економічних показників діяльності підприємства.

Компетентності, які набуваються

для спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» (освітня програма «SMART-економіка»):

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності (ЗК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні компетентності

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК15. Здатність впроваджувати концепції розумної економіки, застосовувати принципи S.M.A.R.T. у стратегічному та операційному управлінні економічними процесами суб'єктів господарювання.

СК16. Здатність використовувати сучасні цифрові технології і інструменти аналізу даних для прийняття обґрунтованих економічних рішень в умовах трансформації економіки.

Програмні результати навчання:

ПРН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПРН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

ПРН25. Впроваджувати концепцію розумної економіки, застосовуючи принципи S.M.A.R.T. у процесах економічного аналізу, стратегічного планування, управління ресурсами та прийняття ефективних рішень в умовах цифрової трансформації та сталого розвитку.

для спеціальності 051 «Економіка» (освітня програма «Економіка підприємства»):

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності (ЗК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій,

використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

Програмні результати навчання:

ПРН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПРН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

4. Зміст навчальної дисципліни

Послідовність етапів проведення навчальної практики:

1. Організаційний етап:

- проведення загальних організаційних зборів практикантів;
- видача індивідуального завдання практикантам;
- проведення інструктажу з техніки безпеки та охорони праці.

2. Практично-дослідницький етап:

- пошук сучасних джерел економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів;
- оволодіння сучасними методами дослідження соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки;
- визначення особливостей сучасної світової та національної економіки,

інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

3. Виконання індивідуального завдання:

– пошук і аналіз первинних, вторинних, аналітичних даних, документів і спорідненої інформації про діяльність суб'єкта господарювання (установи, організації, закладу);

- характеристика організації як господарюючого суб'єкта;
- аналіз організаційної структури організації;
- дослідження функціональної області діяльності суб'єкта господарювання;
- аналіз зовнішньоекономічних відношень господарюючого суб'єкта.

4. Оформлення результатів навчальної практики:

- обговорення результатів практики;
- оформлення звіту з проходження практики;
- захист практики.

5. Індивідуальні завдання

Мета індивідуального завдання – розширення економічного світогляду, самостійне вивчення питань діяльності та управління суб'єкта господарювання, отримання и оформлення інформації про суб'єкта господарювання, розвинення навчально-дослідницьких умінь самостійного пошуку и відбору інформації.

Індивідуальне завдання полягає у такому:

– пошук інформації про діяльність суб'єкта господарювання (підприємство, установу, організацію, заклад) з запропонованої студенту галузі, використовуючи сайти суб'єктів господарювання, публікації в ЗМІ й інше (інтерв'ю, звіти, статті та ін.);

– проведення огляду джерел інформації і підготовка звіту, який дасть уявлення про суб'єкт господарювання (підприємство, установу, організацію) галузі.

Структура звіту:

1. Загальна характеристика суб'єкта господарювання (історія створення, час заснування, організаційно-правова форма).
2. Організаційна структура підприємства. Склад працівників.
3. Види діяльності. Опис продукції або послуг.
4. Показники господарської діяльності за звітний та попередній роки (основні засоби, баланс, звіт про прибутки і збитки, майновий стан).
5. Характеристика зовнішнього середовища: основні споживачі, постачальники, конкуренти в галузі.
6. Міжнародна діяльність.
7. Перелік джерел.

Всі частини звіту з практики мають бути оформлені відповідно до наступних вимог: формат А4, гарнітура Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал 1,5, абзацний відступ 1,25 см. Поля: ліве – 25 мм, нижнє та верхнє – 20 мм, праве – 15 мм.

Загальний обсяг звіту з практики – 20-25 сторінок.

6. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, бесіда та ін.); наочні (ілюстрування, демонстрування), самостійна робота здобувача освіти з навчально-методичними та інформаційними джерелами, виконання індивідуальних завдань, консультації з керівником практики.

7. Методи контролю

Поточний і підсумковий (семестровий) контроль – залік.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Таблиця 8.1 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти за виконання курсової роботи

Звіт з практики	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
0...80	0...10	0...10	100

Таблиця 8.2 – Шкали оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Диференційний залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Здобувач отримує оцінку «відмінно» (90-100), якщо його відповідь повна, розуміння матеріалу глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні; виклад логічний, доказовий; висновки і узагальнення точні й пов'язані з явищами навколишнього життя; відгук про проходження студентом практики позитивний; матеріали про проходження практики оформлені за встановленими вимогами.

Здобувач отримує оцінку «добре» (75-89), якщо його відповідь задовольняє зазначеним вимогам, але виклад недостатньо мірою систематизований, окремі вміння недостатньо сформовані, у визначенні понять та узагальненнях наявні окремі неточності, які легко виправляються за допомогою відповідей на додаткові запитання викладача; відгук про проходження практики позитивний; наявні незначні зауваження щодо змісту і оформлення матеріалів про проходження практики.

Здобувач отримує оцінку «задовільно» (60-74), якщо його відповідь свідчить про розуміння ним основних питань програми практики, проте спостерігаються значні прогалини у знаннях; визначення понять нечіткі, неточні, вміння сформовані недостатньо мірою, висновки і узагальнення аргументовані слабо, у них наявні

помилки; знання практиканта фрагментарні, неповні; спостерігається невміння працювати з документами; відгук про проходження практики позитивний; недбало оформлено матеріали про проходження практики.

Здобувач отримує оцінку «незадовільно» (0-59), якщо відгук про проходження ним практики негативний; на запитання членів комісії студент не дає правильних відповідей; програма фахової практики виконана не в повному обсязі.

9. Політика навчального курсу

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenty/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням: <https://library.khai.edu/catalog>

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=1957>

11. Рекомендована література

Базова

1. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
2. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2021.
3. Економіка підприємства : підручник : у 3 т. / Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т ; за ред. А. В. Непрана, І. Ю. Шевченко. – Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024. – Т. 1. – 537 с.

4. Посилкіна О. В., Аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. / О. В. Посилкіна, О. В. Козирєва, Я. М. Деренська. – Х.: Вид-во НФаУ, 2019. – 398

Допоміжна

1. Управління персоналом : підручник / О. М. Шубалий, Н. Т. Рудь, А. І. Гордійчук, І. В. Шубала, М. І. Дзямучич, О. В. Потьомкіна, О. В. Середа; за заг. ред. О. М. Шубалого. – Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2018. – 404 с.

2. Спільник І. В., Загородна О. М. Економічний аналіз : навч.-метод. комп. дисц. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 432 с.

3. Фінанси : підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир : Поліський університет, 2024. 317 с.

4. Голуб Н. О., Кучеркова С. О. Бухгалтерський облік: курс лекцій. Запоріжжя: ТДАТУ, 2024. 208 с.

5. Періодичні видання (журнали, тижневики):

Актуальні проблеми економіки: <http://eco-science.net/Arhive.html>

Економіка України: <https://journals.ua/business/ekonomika-ukrainy-ukrainskiy>

Ефективна економіка: www.economy.nayka.com.ua

12. Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України. – URL: <http://www.mon.gov.ua>

2. Державна служба статистики України. – URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. Урядовий портал Кабінету Міністрів України. Офіційний сайт. компанії. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

5. Міністерство економіки України. Офіційний сайт. URL: <https://www.me.gov.ua/>

6. Міністерство фінансів України. Офіційний сайт. URL: www.minfin.gov.ua/

7. Український портал акціонерних товариств. Офіційний сайт. URL: <https://pat.ua/>

8. Національне господарство України: основні галузі. URL: <https://vue.gov.ua>

9. Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України (ЄДРПОУ): <https://usr.minjust.gov.ua>

10. Державна податкова служба України: <https://tax.gov.ua>

11. OpenDataBot – відкриті дані про бізнес в Україні: <https://opendatabot.ua>